

som i andre byer har været kommunisterne, der var primus motor i sabotagen, og at Herning således mest adskiller sig ved et løsere forhold mellem kommunisterne og de øvrige grupper. Desværre er dette tema ikke forfulgt.

Endelig skal bogen roses for sit smukke tryk og gode billedmateriale. Det er fortjenstfuldt, at der i visse tilfælde er brugt instruktive rekonstruktioner fremfor ligegyldige autentiske fotos.

Henning Poulsen

Vi spyttede ikke på dem – når de så det.

Hverdagslivet i Århus under besættelsen. (Husets Forlag, Århus 1986). 105 s., 70,00 kr.

Bogen rummer beretninger fra 7 århusianere indsamlet i jubilæumsåret. Sammenholdt med andet kildemateriale kan de måske yde et bidrag til byens historie i disse år. Men isoleret tegner de intet billede af hverken vilkår eller begivenheder, så det er nok et spørgsmål, om de burde have været trykt.

Henning Poulsen

Knud Bødker: *Messerschmitt på startbanen. Da tyskerne byggede Tirstrup flyveplads – og hvad derpå fulgte ...* (Eget forlag, 1986). 280 s., ill., 140,00 kr.

Da boganmeldelser jo er en form for forbrugervejledning tøver anmelderen ikke med at karakterisere Knud Bødkers titel som vildledende eller mangelfuld varedeklaration.

Med en vis forventning går man i gang med de 280 sider om Tirstrup flyveplads, men man må væbne sig med tålmodighed, for først skal man igenem 85 sider om 9. april 1940, hverda-

gens små og store genvordigheder i Danmark, den indenrigspolitiske udvikling og udviklingen på de ydre fronter.

Set fra et nyheds- og underholdningssynspunkt fænger en tysk soldats beretning om sine oplevelser på »flødeskumsfronten« (og andre fronter) bedst, men på Tirstrup-egnen var han nu ikke.

Efter dette noget omstændelige tilløb beskrives de næste godt 20 sider, hvordan tyskerne eksproprierede og beslaglagde jorde og ejendomme med henblik på anlæggelsen af flyvepladsen fra februar 1944. Sidenhen berettes om værnemageri og kollaboration i stort og småt i samme forbindelse, om da freden kom til egnen, om sabotage/spionage og om de tyske flygtninge på egnen. Af disse afsnit, som falder mærkeligt og umotiveret ukronologisk, forekommer afsnittene om de tyske flygtninge mest interessant.

Fra side 184 beskrives Tirstrup flyveplads' udvikling som dels militær flyvestation dels som civil flyveplads frem til idag.

Hvor det sandsynligvis er de lokalhistorisk interesserede, der trods de mange ekskursioner finder flest interessante oplysninger de første 184 sider, vil decideret flyvehistorisk interesserede sikkert hænge lidt bedre på de sidste 100 sider, som er præget af Knud Bødkers indsigt i flyvevåbnets historie både nationalt og lokalt.

Et kapitel kalder Knud Bødker »Lidt af hvert«. Det forekommer anmelderen, at denne titel i for høj grad karakteriserer bogen som sådan. Skønmæssigt er en tredjedel af bogen extenso-udskrifter af notitser i »Adresseavisen Kalø Vig«, og her er i sandhed lidt af hvert!

Som Bødker burde have været lidt selektiv med disse avisnotitser, således

også med disponeringen af sit stof generelt. Han har fremgravet så meget stof og behersker det skrevne ord så godt, at han kunne have indkredset, hvordan flyvepladsen påvirkede lokalsamfundet i krig og fred betydeligt mere stringent. På illustrationssiden mangler man ofte undertekster, som fortæller om, hvad det i grunden er, man ser. Er det fra Tirstrup eller hur?

Henrik Skov Kristensen

Bent B. Anthonisen og Carsten Petersen *Luftangreb på Vestjylland 27. august 1944*. (Ballerup Boghandel, Ringkøbing 1986). 108 s., ill., 148,00 kr.

Den 27. august 1944 fløj en større styrke af amerikanske B-17 bombefly eskorteret af Mustang-jagere hen over Danmark for at udføre et dagangreb mod mål i Berlin.

Angrebet måtte opgives, og istedet udsøgte styrken sig et »target of opportunity«. Dette lejlighedsmål blev Esbjerg flyveplads, og den største bombetonnage under noget angreb på et mål i Danmark blev kastet. Når den 27. august 1944 sidenhen er blevet kendt som »den sorte søndag«, skyldes det dog ikke bombeangrebet, som stort set ramte et rent militært mål og stort set gik ud over tyskerne, men derimod de angreb, som jagereskorten udførte i et større område fra Esbjerg i syd til Vemb i nord. Som det var sædvanen under sådanne amerikanske bombeangreb, spredte jagereskorten sig ud og kastede sig over alt, der bevægede sig, fortrinsvis alt med hjul under. Dette fik ikke mindst DSB at mærke. Adskillige tog blev angrebet, og mange blev dræbt og såret.

Et godt råd fra anmelderen til potentielle læsere: læs ikke bogen op til af-

tenkaffen! Man får nemlig råt for usødet, hvilken effekt panserbrydende granater har på det menneskelige legeme. Anmelderen er overhovedet ikke af den formening, at krigens sande og rå ansigt skal dølges, men når man får en detaljeret beskrivelse af den samme hjernemasse, fra flere vinkler, ja, så virker det som spekulation. Dette helhedsindtryk skyldes, at bogen stort set er en kompilation af øjenvidneberetninger, samtidige politirapporter og avisartikler. Summen af dette materiale har en ganske »overvældende« og samtidig bedøvende effekt. De enkelte berettere er naturligvis sagesløse, men forfatterne burde have udvist lidt mere situationsfornemmelse.

Henrik Skov Kristensen

Knud J. V. Jespersen: *Aldrig færdig – men altid på vej. Dalum Landbrugsskole 1886-1986*. (Aio Tryk, Odense 1986). 166 s.

Dr. phil. Knud J. V. Jespersen skrev for et par år siden en bog om Fyens Stifts patriotiske Selskabs historie. Det gjorde han så godt, at Dalum Landbrugsskole har bedt ham også skrive denne kendte institutions historie.

Dalum er noget særligt i den danske landbrugsverden p.g.a. de folk, der har været knyttet til skolen. Den kan bryste sig af at have en direkte forbindelse til Christian Kold, som i 1862 oprettede en folkehøjskole her. Da han døde i 1870, begyndte det at gå ned ad bakke, og i 1883 måtte højskolen lukke. Tre år senere lykkedes det dog at få genrejst skolen, men nu som landbrugsskole. Forstander blev assistent hos N. J. Fjord, Jørgen Petersen, som forstod at føre skolen frem i forreste position. Det var ham der havde valgspillet, som er blevet bogens titel.